

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

02 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie,

examinând în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Dicusar Tatiana în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2022, în cauza penală în privința lui

Secara Mihail XXXXXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 19.03.2021-21.06.2021.

Instanța de apel: 08.07.2021-24.05.2022.

Instanța de recurs: 11.08.2022 – 02.11.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 21 iunie 2021, pronunțată în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Secara Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și condamnat în baza acestei legi la o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 150 (o sută cincizeci) ore.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a constatat că, *Secara Mihail, la 25.08.2019, aproximativ la orele 19:45, fiind persoană ce nu deține permis de conducere, conducea motocicletă de model "IJ Planeta 5" cu n/î xxxx, pe drumul public din localitatea Bulboaca, r-nul Anenii Noi. Fiind suspectat de către inspectorii de patrulare că se află în stare de ebrietate alcoolică, i-au solicitat să fie supus testării alcoolscoptică "Drager", însă acesta a refuzat.*

Prima instanță a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate Secara Mihail a comis infracțiunea prevăzută de **art. 264¹ alin. (4) Cod penal – conducerea mijlocului de transport de către o persoană care nu deține permis de conducere și refuzul conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscoptică.**

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în procuratura r-ului Anenii Noi, Cotorobai Inna, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea

parțială a sentinței și rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care, cu respectarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, lui Secara Mihail să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

3.1 În conținutul cererii de apel depuse, procurorul a invocat că:

- pedeapsa principală stabilită inculpatului este prea blândă și neproporțională cu pericolul social al acțiunilor criminale comise;

- deși acuzatorul de stat în cadrul dezbaterilor judiciare a solicitat aplicarea pedepsei închisorii, instanța a aplicat pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității;

- în acest context acuzatorul de stat menționează inadmisibilitatea tolerării unor astfel de fapte prin aplicarea acestei pedepse, care este prea blândă în coraport cu faptele social periculoase, săvârșite de inculpat și contrară prevederilor art. 2 alin. (2) Cod penal, iar art. 15 alin. (1) Cod penal stipulează că persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsa echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal;

- Secara Mihail a comis de două ori aceeași infracțiune, motiv din care și în continuare există riscul săvârșirii de noi infracțiuni aflându-se la libertate;

- ar fi corect să se conștientizeze pericolul social sporit pe care l-a creat inculpatul, conducând în stare de ebrietate mijlocul de transport pe drumul public, punând în pericol nu numai viața sa, dar și viața celorlalți participanți la trafic;

- instanța de fond a aplicat o pedeapsă prea blândă în privința inculpatului Secara Mihail, astfel că nu va fi asigurat scopul pedepsei penale și anume reeducarea inculpatului, restabilirea ordinii de drept, ci dimpotrivă, într-un mod tacit, inculpatul va fi încurajat să comită fapte analogice pe viitor. La fel, pedeapsa stabilită inculpatului nu va contribui nici la prevenirea săvârșirii de infracțiuni din partea altor persoane.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2022 a fost admis apelul declarat de procuror, casată sentința parțial, în partea individualizării pedepsei și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care: lui Secara Mihail, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal i s-a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei cu închisoarea de către Secara Mihail s-a dispus de a fi calculat din momentul reținerii acestuia de către organele

competente.

În rest sentința Judecătorei Anenii Noi (sediul Central) din 21 iunie 2021 s-a menținut.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

În decizie au fost reiterate prevederile articolelor 61, 75 Cod penal și s-a menționat că, „limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Cuantumul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului. Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare”.

Instanța de apel a statuat că componența de infracțiune imputată inculpatului Secara Mihail, prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, se sancționează cu pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 1 an.

În decizie s-a reținut că infracțiunea săvârșită de Secara Mihail, se atribuie la categoria infracțiunilor ușoare, ultimul la evidența medicului psihiatru sau narcolog nu se află (f.d. 82, 83), nu au fost stabilite careva circumstanțe atenuante sau agravante, prin ordonanța Procuraturii Anenii Noi din 19.11.2013 a fost încetată urmărirea penală pornită în privința lui Secara Mihail în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, cu atragerea la răspundere contravențională în temeiul art. 55 Cod penal.

Astfel, instanța de apel, pe de o parte a atestat predispunerea acestuia la săvârșirea infracțiunilor din categoria dată, pe de altă parte, a reținut că, deși inculpatului i-a fost acordată șansa de a se corecta și reeduca fără a fi atras la răspundere penală, acesta nu a făcut concluziile de rigoare, săvârșind o infracțiune similară.

Reieșind din personalitatea și comportamentul inculpatului, instanța de apel a conchis că prima instanță eronat a ajuns la concluzia că, corectarea și reeducarea lui Secara Mihail va fi posibilă prin stabilirea unei pedepse în

formă de muncă neremunerată în folosul comunității. La caz, s-a considerat că scopul legii penale cu referire la inculpatul Secara Mihail va putea fi atins doar prin stabilirea în privința acestuia a sancțiunii în formă de închisoare cu executare reală.

Ținând cont de faptul Secara Mihail nu a îndreptățit încrederea acordată anterior, săvârșind o nouă infracțiune similară, instanța de apel a conchis că, pedeapsa sub formă de închisoare este aplicabilă la caz, și va duce la realizarea scopurilor sancțiunii, astfel contribuind la reeducarea inculpatului, la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire sociale, principiile morale, atingerii scopului pedepsei penale, inclusiv față de relațiile sociale cu privire la siguranța traficului rutier, sub aspectul prohibiției impuse conducătorilor mijloacelor de transport să conducă în stare de ebrietate și în lipsa permisului de conducere

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Dicusar Tatiana în numele inculpatului, prin care invocând incidența *pct. 10)* a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită admiterea recursului, casarea totală a deciziei, cu menținerea sentinței.

5.1 În susținerea recursului, avocatul Dicusar Tatiana invocă că:

- la individualizarea pedepsei penale nu au fost luate în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele ce atenuează răspunderea – recunoașterea vinovăției, lipsa antecedentelor penale (în privința lui la 19.11.2013 fiind încetată urmărirea penală în legătură cu tragerea la răspundere contravențională), întreținerea familiei, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, de condițiile de viață ale familiei acesteia;

- pedeapsa stabilită de prima instanță este una echitabilă, legală și direct proporțională cu gravitatea faptelor comise, de atitudinea inculpatului față de infracțiunea săvârșită și de consecințele acesteia, nefiind cazul executării reale a pedepsei penale.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de

art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Potrivit recursului declarat de către avocat, autorul își întemeiază criticile, prin prisma temeiurilor de casare prevăzute la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, și anume, referindu-se la situația în care *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

În același timp, Colegiul penal constată că recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpaților, din care considerente, nu se va expune referitor la aceste aspecte.

Sub aspectul temeiului de casare invocat, Colegiul penal atestă că partea apărării consideră că inculpatului Secara Mihail i-a fost stabilită de către instanța de apel o pedeapsă prea aspră, nefiind luate în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, iar pedeapsa stabilită de prima instanță este una echitabilă și legală, însă analizând argumentele menționate în raport cu circumstanțele cauzei, instanța de recurs le apreciază ca neîntemeiate și pasibile respingerii din următoarele motive.

Colegiul penal atestă că, prin sentință Secara Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și, coroborând cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, i-a fost aplicată o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 150 ore. Prin decizie, lui Secara Mihail i s-a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Astfel, având în vedere argumentele din recurs, Colegiul penal notează, că prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele

(regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Potrivit art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul penal reține că, persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. Totodată, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a quantumului pedepsei.

După cum rezultă din recurs, apărarea solicită aplicarea în privința inculpatului Secara Mihail a unei pedepse mai blânde, neprivative de libertate, însă Colegiul penal menționează că, această solicitare nu poate fi admisă, deoarece sub aspectul individualizării pedepsei penale, soluția instanței de apel este întemeiată și legală.

Raportând soluțiile oferite de practica judiciară constantă la circumstanțele cauzei deduse judecății, Colegiul penal constată că instanța de apel a efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatului, care indică, că săvârșirea faptei nu se datorează unui concurs accidental de împrejurări și că, pentru îndreptarea inculpatului, este necesară executarea efectivă a pedepsei.

În particular, instanța de apel corect a reținut toate circumstanțele reale și personale relevante speței, și anume caracterul prejudiciabil al infracțiunii (infracțiunea este una ușoară), persoana inculpatului și condițiile de viață ale familiei sale, a luat în considerare faptul că inculpatul a recunoscut vina, cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, la evidența medicului psiholog și narcolog nu se află, careva circumstanțe agravante și atenuante nu au fost stabilite, că prin fapta comisă inculpatul a pus în pericol securitatea rutieră, prin ordonanța procurorului din 19.11.2013 a fost încetată urmărirea penală pornită în privința lui Secara Mihail în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, cu atragerea la răspundere contravențională în temeiul art. 55 Cod penal și, deși inculpatului i-a fost acordată șansa de a se corecta și reeduca fără a fi atras la răspundere penală, acesta nu a făcut concluziile de rigoare, săvârșind o infracțiune similară.

Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de apel corect a stabilit inculpatului Secara Mihail pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, pedeapsă sub formă de închisoare, prin prisma art. 364¹ Cod de procedură penală, pe un termen de 4 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În așa mod instanța de apel a conchis corect, că în cazul inculpatului Secara Mihail o pedeapsă neprivativă de libertate nu va atinge scopul de restabilire a echității sociale, de corectare a acestuia, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

Astfel, Colegiul penal consideră că, individualizând pedeapsa inculpatului Secara Mihail, instanța de apel a ținut cont de prevederile legale relevante conform prevederilor articolele 61, 75 Cod penal și a motivat aplicarea față de inculpat a pedepsei sub formă de închisoare, în baza tuturor circumstanțelor constatate în speță, determinante pentru stabilirea pedepsei.

Colegiul penal nu poate reține argumentele din recurs, precum că pedeapsa stabilită de prima instanță este una echitabilă, ori, analizând partea descriptivă a sentinței, Colegiul atestă că prima instanță superficial, prin formulări generale și evazive și-a motivat soluția de aplicare lui Secara Mihail a unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 150 ore.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal conchide că, temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel expuse în decizia sa lipsesc, iar motivarea din decizia acesteia, în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs ordinar o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România din 16.02.2010*, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu

poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Ținând cont de cele expuse supra, Colegiul penal conchide că erorile invocate în recurs nu și-au găsit confirmarea, iar hotărârea atacată este legală și întemeiată, astfel că recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Dicusar Tatiana în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2022, în cauza penală în privința lui *Secara Mihail XXXXXX* ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este pronunțată la **25 noiembrie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie